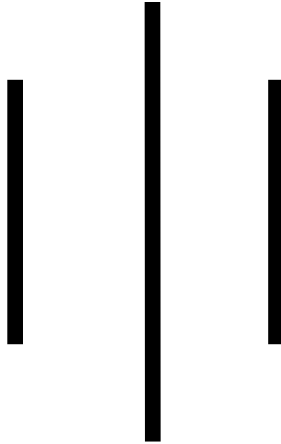

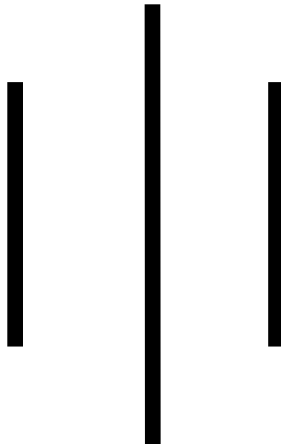

झिमरुक गाउँपालिका

झिमरुक गाउँपालिकाको आ.ब. २०८३/८४ को बजेट वक्तव्य

सभाबाट पारित मिति: २०८३/०३/१०

झिमरुक गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
भ्यागुते, प्यूठान
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

झिमरुक गाउँपालिकाको आ.ब. २०८३/८४ को बजेट वक्तव्य

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू, सदस्यज्यूहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, पत्रकार मित्रहरू, सुरक्षाकर्मी साथीहरू तथा उपस्थित सम्पूर्ण आदरणीय महानुभावहरू,

१. बजेट प्रस्तुतीकरणको गौरवमय क्षण: नेपालको संविधानको धारा २३० ले दिएको अधिकार प्रयोग गर्दै, झिमरुक गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको संयोजक एवं उपाध्यक्षको हैसियतले यस गरिमामय सभा समक्ष आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को वार्षिक बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्त गौरवको अनुभूति भएको छ।

२. सहिदप्रति श्रद्धाञ्जली र अग्रजहरूको सम्मान: यस ऐतिहासिक घडीमा, नेपालमा समाजवाद उन्मुख लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना गर्न तथा नागरिकको हक-अधिकार र समृद्धिका लागि आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात अमर सहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। साथै, जनआन्दोलनका घाइते, अपाङ्ग र बेपत्ता नागरिकका परिवारजन प्रति उच्च सहानुभूति प्रकट गर्दै, देश र समाज रूपान्तरणको नेतृत्व गर्नुहुने सम्पूर्ण आदरणीय अग्रजहरूमा हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु।

३. बजेट निर्माणका मार्गदर्शन र सरोकारवालाका सुझाव: प्रस्तुत बजेटलाई हामीले नेपालको संविधानका निर्देशक सिद्धान्त, संघीय र प्रदेश सरकारका नीति, दिगो विकासका लक्ष्यहरू र यसै सम्मानित सभाबाट स्वीकृत चालु नीति तथा कार्यक्रमलाई मुख्य आधार बनाएर तयार गरेका छौं। यस क्रममा स्थानीय राजनीतिक दल, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, सहकारी, बुद्धिजीवी, सञ्चारकर्मी र सम्पूर्ण पालिकाबासी आमाबुबा, दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूबाट प्राप्त भएका अमूल्य र रचनात्मक सुझावहरूलाई बजेटमा समेट्ने इमानदार प्रयास गरेको छु।

४. बजेटको प्राथमिकता, लगानी र सुनौलो अपेक्षा: वित्तीय संघीयताको मर्म अनुरूप विभिन्न स्रोतबाट प्राप्त हुने अनुदान र राजस्वलाई हामीले गाउँपालिकाको वास्तविक आवश्यकताका आधारमा प्राथमिकीकरण गरेका छौं। यो बजेटमार्फत कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने, गरिबी निवारण गर्ने, तथा स्थानीय स्तरमै रोजगारी र स्वरोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्दै समग्र झिमरुक गाउँपालिकाको चौतर्फी विकास र आर्थिक समृद्धि हासिल हुने बलियो विश्वास मैले लिएको छु।

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,

हाम्रो गाउँपालिकाको विकासलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र जनमुखी बनाउनका लागि आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को बजेट निर्माण गर्दा हामीले कानून सम्मत रूपमा लोकतान्त्रिक र सहभागितामूलक

विधिहरू अपनाएका छौं। बजेट तर्जुमाका ती प्रमुख विधिहरू म यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु:

१. **राजश्वको सही अनुमान र कर निर्धारण (राजश्व प्रक्षेपण):** राजश्व परामर्श समिति मार्फत हाम्रो गाउँपालिकाको आफ्नै आन्तरिक आम्दानीका स्रोतहरू, करको दायरा र दरको गहन विश्लेषण गरी आगामी वर्ष संकलन हुन सक्ने राजश्वको वास्तविक अनुमान र सिफारिस गरिएको छ।
२. **बजेटको सीमा र मार्गदर्शन तय (स्रोत अनुमान):** हाम्रो आन्तरिक स्रोत र संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदानको आकलन गरी स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति मार्फत प्रत्येक क्षेत्र र वडाका लागि बजेटको सीमा र आवश्यक मार्गनिर्देशन तय गरिएको छ।
३. **बस्ती र टोलस्तरबाटै योजना छनौट (जनसहभागिता):** बजेटलाई जनताको वास्तविक आवश्यकतासँग जोड्नका लागि गाउँका टोल र बस्ती-बस्तीमा पुगेर आम नागरिककै प्रत्यक्ष सहभागितामा योजनाहरूको माग संकलन र छनौट गरिएको छ।
४. **विषयगत समितिहरूमा छलफल र प्राथमिकीकरण:** वडा र बस्तीबाट छानिएर आएका योजनाहरूलाई आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार जस्ता विषयगत समितिहरूमा राखी सघन छलफल र प्राथमिकताका आधारमा वर्गीकरण गरिएको छ।
५. **एकीकृत बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा:** बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति मार्फत नीति, कार्यक्रम र योजनाहरूको प्राविधिक एवं आर्थिक सन्तुलन मिलाई कार्यपालिकामा पेश गर्नका लागि एकीकृत योजनाको सूची तयार गरिएको छ।
६. **कार्यपालिकाबाट अनुमोदन र पेश:** तयार पारिएको बजेटको मस्यौदा र आय-व्ययको विस्तृत विवरण लाई गाउँ कार्यपालिकाको बैठकबाट विधिवत् रूपमा पारित गरी यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गरिएको छ।
७. **गाउँ सभाबाट कानूनी स्वीकृति:** कार्यपालिकाबाट आएको बजेट र नीतिमाथि यस सम्मानित गाउँ सभामा व्यापक, खुला र लोकतान्त्रिक छलफल गरी विनियोजन र आर्थिक विधेयक पारित मार्फत बजेटलाई अन्तिम वैधानिकता दिने विधि अवलम्बन गरिएको छ।

यिनै लोकतान्त्रिक, पारदर्शी र कानूनसम्मत विधिहरूका आधारमा तयार पारिएको यो बजेटले हाम्रो गाउँपालिकाको समृद्धिको यात्रामा कोशेढुङ्गा सावित हुने विश्वास लिएको छु।

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू, सदस्यज्यू

हाम्रो गाउँपालिकाको समग्र विकास र समृद्धिको सपनालाई साकार पार्न आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ का बजेटका उद्देश्यहरूलाई निम्न बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ:

१. गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य सेवामा सबै नागरिकको सहज पहुँच पुऱ्याई मानव जीवनस्तर सुधारने।
२. भौतिक पूर्वाधारहरूको निर्माण र गुणस्तर बढाउँदै गाउँपालिकाको समृद्धिका सम्भावित क्षेत्रहरू पहिचान गर्ने।

३. स्थानीय श्रम, सीप र उद्यमशीलतालाई प्रोत्साहन गर्दै व्यावसायिक कृषि, स्वरोजगारमूलक उद्योग र व्यापारको विकास गरी आत्मनिर्भर बन्ने।
४. गाउँपालिका भित्रका पर्यटकीय क्षेत्रहरूको विकास र प्रवर्द्धन गर्ने।
५. गाउँपालिकाको हरेक विकास निर्माणमा स्थानीय जनताको सहभागिता सुनिश्चित गराई अपनत्वको महसुस गराउने।
६. जनताको आवश्यकता र गाउँपालिकाको प्राथमिकता अनुसार विकासका कार्यहरू व्यवस्थापन गर्ने।
७. परम्परागत निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई आधुनिक र व्यावसायिक कृषि प्रणालीमा रूपान्तरण गर्ने।
८. कृषि तथा पशुपंक्षीजन्य उत्पादनमा गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउन आवश्यक सहयोग गर्ने।
९. प्राविधिक शिक्षा र सीपमूलक तालिमहरू प्रदान गरी नागरिकहरूलाई स्वरोजगार बनाउने र जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने।
१०. प्रत्येक नागरिकलाई गुणस्तरीय र आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चित गर्ने।

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू तथा सभाका सदस्यज्यूहरू,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेटका मुख्य प्राथमिकताहरू यहाँहरू समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु:

१. गाउँपालिकाका सम्पूर्ण नागरिकहरूमा आधारभूत तथा गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य सेवाको सहज पहुँच पुऱ्याउने।
२. कृषि र पशुपालन क्षेत्रलाई आधुनिक बनाउँदै उत्पादन बढाउने, दिगो पूर्वाधार निर्माण गर्ने र गरिबी निवारणमा जोड दिने।
३. व्यवसाय र उद्यमशीलताको विकास गरी नयाँ रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्ने र आत्मनिर्भर समाजको निर्माण गर्ने।
४. स्थानीय जनताको सहभागिता बढाउँदै दिगो र भरपर्दो भौतिक पूर्वाधारहरू निर्माण गर्ने।
५. वन जंगलको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्ने, वातावरण जोगाउने र प्राकृतिक स्रोत साधनको सही सदुपयोग गर्ने।
६. सार्वजनिक प्रशासनलाई प्रविधिमैत्री (डिजिटल) बनाई जनतालाई छिटो-छरितो र सुशासनको अनुभूति गराउने।
७. बाढी, पहिरो जस्ता प्राकृतिक विपद्हरूबाट बच्न र क्षति कम गर्न पूर्व तयारीलाई तीव्र बनाउने।
८. समाजमा रहेका सबै प्रकारका विभेदहरूको अन्त्य गरी समानता र समावेशीकरणलाई प्रवर्द्धन गर्ने।
९. आपसी सद्भाव, धार्मिक सहिष्णुता र स्वतन्त्रता सहितको एउटा बलियो र एकताबद्ध समाजको निर्माण गर्ने।

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू तथा सभाका सदस्यज्यूहरू,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेटका क्षेत्रगत प्राथमिकताहरू यहाँहरू समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु:

१. सामाजिक विकास क्षेत्र- यो क्षेत्र मानिसको जीवनस्तर सुधार्ने, आधारभूत आवश्यकता पूरा गर्ने र समाजलाई सुरक्षित एवं समावेशी बनाउनेसँग सम्बन्धित छ।

- **शिक्षा र स्वास्थ्य:** सबैका लागि गुणस्तरीय शिक्षाको अवसर र भरपर्दो एवं सुलभ स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितता।
- **खानेपानी र सरसफाइ:** स्वच्छ पिउने पानीको उपलब्धता र स्वस्थ जीवनका लागि आवश्यक सरसफाइको व्यवस्था।
- **सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण:** जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र असहायहरूको संरक्षण तथा भत्ता वा सुरक्षाको ग्यारेन्टी।
- **लैङ्गिक समानता र समावेशीकरण:** महिला, पुरुष र सबै वर्ग/समुदायलाई समान अवसर दिँदै समाजको मूलधारमा ल्याउने कार्य।
- **युवा, खेलकुद र संस्कृति:** युवाहरूको क्षमता विकास, खेलकुदको प्रवर्द्धन र हाम्रा परम्परागत भाषा, कला एवं संस्कृतिको जगेर्ना।

२. आर्थिक विकास क्षेत्र- यो क्षेत्र आमदानी बढाउने, रोजगारी सृजना गर्ने, र गाउँपालिका लाई आर्थिक रूपमा बलियो बनाउनेसँग सम्बन्धित छ।

- **कृषि, पशुपालन र भूमि व्यवस्था:** खेतीपाती र पशुपालनको आधुनिकीकरण, उत्पादकत्व वृद्धि र भूमिको सही व्यवस्थापन एवं उपयोग।
- **उद्योग र पर्यटन:** नयाँ कलकारखानाको स्थापना, स्थानीय उत्पादनको प्रवर्द्धन र पर्यटकीय स्थलहरूको विकास गरी आयआर्जन बढाउने।
- **सहकारी:** गाउँ-गाउँमा रहेका सहकारीहरू मार्फत बचत गर्ने बानीको विकास र उद्यमशीलतामा लगानी।
- **जलस्रोत तथा सिँचाइ:** खेतीयोग्य जमिनमा बाह्र महिना सिँचाइको व्यवस्था र पानीको स्रोतको व्यावसायिक उपयोग।

३. पूर्वाधार विकास क्षेत्र - यो क्षेत्र भौतिक संरचनाहरूको निर्माण गरी विकासको आधार तयार पार्नेसँग सम्बन्धित छ।

- **यातायात पूर्वाधार:** गाउँपालिका र विभिन्न वस्तिहरूलाई जोड्ने सडक, पुल र यातायातका साधनहरूको सहज पहुँच विस्तार।
- **भवन, आवास र सहरी विकास:** सुरक्षित सरकारी तथा निजी भवनहरूको निर्माण, व्यवस्थित सहरको योजना र नागरिकका लागि उपयुक्त आवास को व्यवस्था।

४. सुशासन तथा अन्तर-सम्बन्धित क्षेत्र- यो क्षेत्र नियम-कानूनको पालना, जनतालाई दिइने सेवामा सुधार र वातावरण जोगाउनेसँग सम्बन्धित छ।

- शासन प्रणाली, कानून र न्याय: जनताले झन्झटरहित सरकारी सेवा पाउने व्यवस्था (सुशासन), कानुनी राज्यको पालना र सबैका लागि छिटो-छरितो न्याय।
- शान्ति, सुव्यवस्था र श्रम: समाजमा शान्ति सुरक्षा, अमनचयन कायम राख्ने, नागरिकको जिउधनको सुरक्षा गर्ने र श्रमको सम्मान गर्दै गाउँपालिकाभित्रै रोजगारीका अवसरहरू बढाउने।
- योजना तर्जुमा र मानव संसाधन: विकासका राम्रा योजनाहरू बनाउने, तिनलाई सही तरिकाले लागू गर्ने र काम गर्नका लागि दक्ष जनशक्ति तयार पार्ने।
- वातावरण, जलवायु र विपद् व्यवस्थापन: प्रकृति र पर्यावरणको रक्षा गर्ने, जलवायु परिवर्तनको असर कम गर्ने र बाढी, पहिरो, वा भूकम्प जस्ता प्राकृतिक विपत्तिहरूबाट जोगिने पूर्वतयारी तथा उद्धारको व्यवस्था।

आ.व २०८२/८३ को छोटो समीक्षा

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू तथा सभाका सदस्यज्यूहरू,

अब म " हाम्रो झिमरुक राम्रो झिमरुक" को साझा संकल्पलाई साकार पार्न चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा यस गाउँपालिकाले अंगीकार गरेका नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन स्थिति, वित्तीय परिचालन तथा पूर्वाधार विकास, सामाजिक रूपान्तरण, आर्थिक समृद्धि तथा सुशासनका क्षेत्रमा हासिल गरेका मुख्य-मुख्य उपलब्धिहरूलाई छोटो समीक्षा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

१. वित्तीय तथा राजस्व स्थिति समीक्षा

१. कुल प्रस्तावित आय र प्राप्तिको अवस्था: चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि यस गरिमामय सभाबाट स्विकृत भएको प्रस्तावित आय रु. ६४ करोड ७५ लाख ७२ हजार ७ सय २५ मध्ये चालु आ.व. को असार ८ गते सम्म संघ, प्रदेश र यस गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानी समेत गरी रु. ५८ करोड ५१ लाख ६९ हजार १ सय ४० रुपैयाँ (प्रस्तावित आयको ९१.६४ प्रतिशत) वास्तविक आय प्राप्त भएको छ।
२. कुल बजेट खर्चको अवस्था: चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि यस गरिमामय सभाबाट विनियोजित कुल बजेट रु. ६४ करोड ७५ लाख ७२ हजार ७ सय २५ मध्ये चालु आ.व. को असार ८ गतेसम्म कुल रु. ३७ करोड ७४ लाख ३६ हजार ७६ रुपैयाँ (विनियोजित कुल खर्चको ५८.२८ प्रतिशत) वास्तविक खर्च भएको छ। आगामी दिनमा खर्चको गुणस्तर बढाउन थप जोड दिइनेछ।
३. चालु तर्फको खर्च अवस्था: प्रशासनिक सञ्चालन, कर्मचारी पारिश्रमिक, कार्यालय व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह निरन्तरताका लागि चालु खर्च तर्फ विनियोजित रु. ४१ करोड ४ लाख ३५ हजार ९९ विनियोजन

मध्ये चालु आ.व को असार ८ गते सम्म रु.२६ करोड ४८ लाख ७१ हजार ९ सय २६ (विनियोजित कुल चालु खर्चको ६४.५३ प्रतिशत) खर्च भएको छ। चालु खर्चलाई मितव्ययी बनाउन थप नीतिगत कडाइ गरिएको छ।

४. **पुँजीगत तर्फको खर्च अवस्था:** भौतिक पूर्वाधार र विकास निर्माणका लागि पुँजीगत खर्च तर्फ विनियोजित रु. २३ करोड ७१ लाख ३७ हजार ६ सय २६ मध्ये चालु आ.व.को असार ८ गते सम्म रु. ११ करोड २५ लाख ६४ हजार १ सय ५० पचास (विनियोजित कुल पुँजीगत खर्चको ४७.४७ प्रतिशत) खर्च भएको अनुमान छ। ठेक्का सम्झौता र उपभोक्ता समिति गठनमा हुने ढिलाइले गर्दा पुँजीगत खर्च लक्ष्य अनुरूप हुन नसकेको यथार्थ स्वीकार गर्दै आगामी वर्ष यसमा सुधार गरिनेछ।
५. **आन्तरिक राजस्व परिचालन:** गाउँपालिकाको आन्तरिक आय बढाउने नीति अनुरूप चालु वर्षमा रु. ६३ लाख आन्तरिक राजस्व र आ.व २०८१/८२ को अल्ट्रा रकम सहित रु ५ करोड ६३ लाख ४८ हजार २ सय ३६ संकलन गर्ने लक्ष्य राखिएकोमा प्रगति समीक्षा अवधिसम्म रु. ५ करोड ४५ लाख ४७ हजार ९ सय ८३ (अनुमानको ९६.८१ प्रतिशत) संकलन भएको छ। सम्पत्ति कर, भूमि/मालपोत कर, व्यवसाय कर र सिफारिस दस्तुर यसका मुख्य स्रोत रहेका छन्।
६. **सङ्घीय तथा प्रादेशिक अनुदान प्राप्ति र उपयोग:** सङ्घीय र प्रादेशिक सरकारबाट वित्तीय समानीकरण, ससर्त, समपूरक र विशेष अनुदान स्वरूप कुल रु. ४८ करोड ६३ लाख ४८ हजार प्राप्त हुने अनुमान भएकोमा समीक्षा अवधि सम्म कुल रु. ४४ करोड ११ लाख ८० हजार ६ सय ७५ (अनुमानको ८३.९७) प्राप्त भई स्वीकृत आयोजना, ससर्तका कार्यक्रमहरू र लक्षित क्षेत्रमा उपयोग गरिएको छ।
७. **राजस्व बाँडफाँडको अवस्था:** सङ्घीय र प्रादेशिक सरकारबाट प्राप्त मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तःशुल्क, मालपोत कर तथा प्राकृतिक स्रोत (ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा) को बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रोयल्टी समेत अनुमान गरिएको रु. १० करोड ४८ लाख ७६ हजार ४ सय ८९ बजेट अनुमान भएकोमा समीक्षा अवधिसम्म ८ करोड ९४ लाख ३९ हजार ८ सय ८१ (अनुमानको ८५.२८ प्रतिशत) प्राप्त भई स्थानीय विकासमा परिचालन गरिएको छ।
८. **बेरुजु फछ्यौट र वित्तीय अनुशासन:** आर्थिक वर्ष २०८०/८१ सम्म जम्मा रु. ७ करोड ८३ लाख ५३ हजार ८ सय ८ बेरुजु बाँकी रहेको थियो। यस चालु वर्षमा अनुगमन, आवश्यक प्रमाण तथा कागजातहरू पेस गरी र नियमित जाँचबुझ गर्ने कार्य गरियो। फलस्वरूप, कुल बेरुजुको ८५.७६ प्रतिशत (अर्थात् रु. ६ करोड ७२ लाख ३ सय ३४) बेरुजु फछ्यौट गरी आर्थिक सुशासन कायम गरिएको छ। **फछ्यौट बाँकी रहेको बेरुजुको अवस्था:**
 - आर्थिक वर्ष २०८०/८१ सम्मको बाँकी बेरुजु: रु. १ करोड ११ लाख ५३ हजार ४ सय ७४
 - आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को थप बेरुजु: रु. ६८ लाख ६५ हजार ४ सय ३१
 - हालसम्म फछ्यौट गर्न बाँकी कुल बेरुजु: रु. १ करोड ८० लाख १८ हजार ९ सय ५ रहेकोमा अहिले फछ्यौट गर्ने प्रक्रिया अगाडि बढिरहेको छ।

२. योजना तथा भौतिक पूर्वाधार र यातायात विकास स्थिति समीक्षा

१. योजना सम्झौता: उपभोक्ता समिति मार्फत ३ सय १ र ठेक्का मार्फत १३ गरी जम्मा ३ सय १४ योजना सम्झौता भएकोमा हालसम्म १ सय ९० वटा योजनाको भुक्तानी भइसकेको छ।
२. आवधिक योजना र जग्गा वर्गीकरण: झिमरुक गाउँपालिकाको दिगो र व्यवस्थित विकासका लागि आवधिक योजना निर्माण र जग्गाको उत्पादकत्व र उपयोगिता बढाउन स्थानीय भू-उपयोग नीति अनुसार जग्गा वर्गीकरणको कार्य समेत अन्तिम चरणमा पुगेको छ।
३. गौरवका तथा गौरवउन्मुख आयोजनाहरू: गौरवको आयोजना अन्तर्गत "वाग्दुला-वतासे डाँडा-मच्छी डाँडा लामासेरा सडक को" बतासे डाँडा मच्छी सडक खण्ड कालोपत्रे गर्ने गरी निर्माण कार्य भइरहेको छ भने झिमरुक गाउँपालिकाका सबै ८ वटै वडा समेट्ने "झिमरुक रिडरोड" र सडक गुरुयोजनाको डि.पि.आर. निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ।
४. प्रमुख आयोजनाहरूको प्रगति: गाउँपालिकाको वडा नं. ७ मा नयाँ प्रशासनिक भवन निर्माण सम्पन्न भई सेवा प्रवाह सुरु भइसकेको छ भने वडा नं. ५ मा १५ शैयाको आधारभूत अस्पताल भवन निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ र बहुवर्षीय आयोजना अन्तर्गत वडा नं. २ को वडा कार्यालय भवन निर्माणको काम करिब ४७ प्रतिशत सकिएको छ।
५. ऊर्जा तथा विद्युतीकरण: गाउँपालिकाका मुख्य प्रशासनिक भवन, स्वास्थ्य चौकी, र उज्यालो हुन नसकेका महत्त्वपूर्ण सार्वजनिक स्थलहरूमा विद्युतीय पहुँच सुनिश्चित गर्न नयाँ सौर्य ऊर्जा (Solar) सेटहरू २ वटा वितरण तथा जडान गर्ने अन्तिम तयारीमा छ भने, पहिलेदेखि सञ्चालनमा रहेका तर बिग्रेर थन्किएका सोलार प्रणालीहरूको नियमित मर्मत-सम्भार गरी पुनः सञ्चालनमा ल्याइएकाले स्थानीय नागरिकको सेवा प्रवाह र सुरक्षामा महत्त्वपूर्ण सुधार आएको छ।
६. सिँचाई पूर्वाधार विकास: कृषि उत्पादन वृद्धिका लागि परम्परागत कुलो सुधार र नयाँ सिँचाई आयोजना अन्तर्गत काउले खोला गोठागना रातामाट सिचाई कुलो, काडेखोला सिचाई कुलो, राजुका रुख देखी आठ मुरे खेत सिचाई कुलो लगायत ६८ वटा साना तथा मझौला आयोजना सम्पन्न भएका छन्, जसबाट खेतीयोग्य जमिनमा बाह्र महिना सिँचाई सुविधा पुगेको छ।
७. अधुरा तथा क्रमागत योजनाहरूको स्थिति: विगतका वर्षहरूदेखि अधुरा रहेका र बहुवर्षीय ठेक्का लागेका योजनाहरूलाई आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा प्राथमिकताका साथ बजेट विनियोजन गरी सम्पन्न गरिनेछ।

३. सामाजिक विकास (शिक्षा, स्वास्थ्य र लक्षित वर्ग) स्थिति समिक्षा

८. शैक्षिक गुणस्तर र सूचना प्रविधि प्रवर्द्धन: सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर सुधार्न झिमरुक-८ को ज्ञान ज्योति आ.वि. र झिमरुक-२ को कमेरपानी आ.वि.मा आइसीटी (ICT) ल्याब र डिजिटल बोर्ड जडान गरिएको छ भने आ.वि. २०८२/८३ मा गाउँपालिकाका सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयहरू लाभान्वित हुने गरी स्मार्ट बोर्ड र ल्यापटप जस्ता पूर्वाधार निर्माणको कार्य अगाडि बढाइएको छ।
९. खेलकुद: युवा विद्यार्थीहरूमा लुकेको खेलकुद प्रतिभालाई उजागर गर्दै उनीहरूलाई अनुशासित र खेलतर्फ आकर्षित गर्ने उद्देश्यका साथ गाउँपालिका भित्रका विभिन्न विद्यालयहरूबीच प्रतिस्पर्धा

गराई पालिकास्तरीय 'राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता' भव्यताका साथ सम्पन्न गरिएको छ, जसले स्थानीय स्तरमा खेलकुद पूर्वाधारको विकास र खेलाडीहरूको व्यावसायिक वृत्तिविकासमा समेत महत्त्वपूर्ण टेवा पुऱ्याएको छ।

१०. **भौतिक पूर्वाधार:** श्री सिता मा.वि झिमरुक-७ र श्री सर्वोदय मा.वि झिमरुक-२ मा शौचालयसहितको ४ कोठे नयाँ भवन निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा छ।
११. **शिक्षा नीति र पाठ्यक्रम कार्यान्वयन:** गाउँपालिकाको शिक्षा नीति तथा आवधिक शिक्षा योजना निर्माण भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको छ भने शैक्षिक सत्र २०८२ देखि कक्षा ५ सम्म लागू गरिएको स्थानीय पाठ्यक्रम "हाम्रो झिमरुक" लाई शैक्षिक सत्र २०८३ बाट कक्षा ८ सम्म पूर्ण रूपमा लागू गरिएको छ।
१२. **शैक्षिक गुणस्तर:** शिक्षक डायरी निर्माण तथा वितरण, IT स्रोत शिक्षकहरूको क्षमता विकास र कक्षा १-३ का शिक्षकहरूका लागि एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिएको छ।
१३. **छात्रवृत्ति:** सिभिल इन्जिनियरिङ अध्ययनरत विपन्न वर्गका चार जना विद्यार्थीहरूलाई कोर्स नसर्किँदासम्मका लागि छात्रवृत्ति निरन्तरता दिइएको छ भने गाउँपालिकाको ७५ प्रतिशत लगानीमा एम.बि.बि.एस. (MBBS) पूरा गर्नुभएकी सङ्गीता जि.सी.ले हाल स्थानीय ओखरकोट स्वास्थ्य चौकीमा सेवा प्रदान गरिरहनुभएको छ।
१४. **आधारभूत स्वास्थ्य सेवा, औषधि, औजार र उपकरण आपूर्ति:** गाउँपालिका मातहतका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा नेपाल सरकारले तोकेका ९८ प्रकारका आधारभूत औषधिका साथै क्याल्सियम चक्की, नसर्ने रोग सम्बन्धी औषधि र आवश्यक स्वास्थ्य औजार तथा उपकरणहरू उपलब्ध गराइएको छ।
१५. **औषधि उपचार र प्रेषणा:** संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने विपन्न नागरिक औषधि उपचार सहायताका लागि २५ जनालाई सिफारिस गरिएको छ।
१६. **नसर्ने रोग सम्बन्धी सेवा:** ३० वर्षमाथिका २५ सय ११ जना व्यक्तिहरूको लागि नसर्ने रोगसम्बन्धी स्क्रनिङ, स्वास्थ्य परीक्षण गरी स्वास्थ्य परामर्श र उपचार सेवा प्रदान गरिएको छ।
१७. **दीर्घरोगी भत्ता:** मृगौला प्रत्यारोपण गरेका, डायलाइसिस गरिरहेका, क्यान्सर र मेरुदण्डसम्बन्धी समस्या भएका ६० जना बिरामीहरूलाई औषधि उपचारका लागि मासिक रु. ५ हजार भत्ता उपलब्ध गराइँदै आएको छ।
१८. **निःशुल्क आँखा उपचार:** नरेन्द्र गायत्री आँखा अस्पताल विजुवारसँगको साझेदारीमा ६० वर्ष पुगेका ज्येष्ठ नागरिक र महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका गरी ८ सय २८ जनालाई आँखा उपचार र ४० जनालाई निःशुल्क अप्रेशन सेवा प्रदान गरिएको छ।
१९. **प्रसूति यातायात:** सुरक्षित प्रसूति सेवालाई प्रोत्साहन गर्न गाउँपालिकाले ४ सय २५ जना गर्भवती महिलाहरूलाई थप यातायात खर्चबापतको रकम भुक्तानी गरिदिएको छ।
२०. **जेष्ठ नागरिक सेवा:** ८० वर्ष माथिका ४ सय ३८ जना जेष्ठ नागरिकहरूलाई स्वास्थ्यकर्मीहरू घरमै पुगेर यस आ.व. मा ३ पटक सेवा प्रदान गरिएको छ।

२१. **किशोरी स्वास्थ्य सेवा:** रक्त अल्पताको अवस्था पत्ता लगाउन २ सय ३७ जना किशोरीमा प्रयोगशाला चेकजाँच गरिएको छ।
२२. **पोषण सेवा:** स्वास्थ्यकर्मीहरूले समुदायस्तरमा पुगेर ८ सय ९५ जना बालबालिकाहरूको पोषण अवस्था लेखाजोखा गर्न सेवा प्रदान गरिएको छ।
२३. **स्वास्थ्य भवन-** झिमरुक गाउँपालिकाको वडा नं. १ र ७ मा बजेट अभाव तथा विभिन्न प्राविधिक कारणले अधुरो अवस्थामा रहेका स्वास्थ्य चौकी भवनहरूको निर्माण कार्यलाई विशेष प्राथमिकताका साथ चालु आर्थिक वर्षमा पूर्ण सम्पन्न गरिएको छ, जसका कारण अब स्थानीय नागरिकहरूले आफ्नै वडाबाट आधुनिक, सुरक्षित र थप व्यवस्थित भवनमार्फत सहज रूपमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गर्न सक्नेछन्।
२४. **पोषण अनुदान:** झिमरुक गाउँपालिकाको वडा नं. ७ स्थित थापचौरका (१४) र वडा नं. ८ स्थित टिमुर चौर बस्तीका (१४) गर्भवती तथा सुत्केरी आमा र नवजात शिशुको पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउने उद्देश्यले, 'सुनौलो हजार दिन' भित्रका २८ जना आमाहरूलाई जनही रु. २५ हजार का दरले कुल रु. ७ लाख बराबरको प्रोत्साहन अनुदान वितरण गर्ने कार्यविधि बमोजिम बैकिङ प्रणालीमार्फत रकम भुक्तानीको प्रक्रिया अघि बढाइएको छ; जसले स्थानीय स्तरमा मातृ-शिशु स्वास्थ्य र पोषणको सुधार गर्न ठूलो सहयोग पुऱ्याउनेछ।
२५. **लक्षित वर्ग उत्थान र सशक्तीकरण:** महिला, ४५ वर्ष पूरा भएका अविवाहित, श्रीमान् बेपत्ता भएका र सम्बन्ध विच्छेद गरी अर्को विवाह नगरेका एकल महिला तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार र कल्याणका लागि लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान (८ वटा वडामा अभिमुखीकरण), लैङ्गिक समता परीक्षण, अपाङ्गता सामग्री खरिद-वितरण र १७ जना एकल महिलालाई भत्ता वितरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ।

४. आर्थिक विकास (कृषि, पर्यटन, उद्यमशीलता र रोजगार) स्थिति समिक्षा

२६. **आकस्मिक बाली संरक्षण तथा उन्नत बीउबिजन वितरण:** कृषकहरूको माग र प्राविधिकहरूको फिल्ड अनुगमनका आधारमा तरकारी तथा खाद्यान्न बालीमा लाग्ने रोगकीरा नियन्त्रणका लागि आवश्यक विषादीहरू वितरण भइरहेको छ; साथै कृषि उत्पादन वृद्धिका लागि ५० प्रतिशत अनुदानमा ९ सय केजी मनकामना-३ जातको मकैको बीउ ३ सय भन्दा बढी कृषकलाई, १८ सय केजी स्वर्गद्वारी र विजय जातको उन्नत गहुँको बीउ १ सय २० जना कृषकलाई र ९ सय ७३ केजी रामधान, चैते-५ एवं हर्दिनाथ-६ जातको धानको उन्नत बीउ ९८ जना कृषकहरूलाई वितरण गरिएको छ।
२७. **सशर्त कार्यक्रम र प्रविधि हस्तान्तरण:** संघीय सशर्त अनुदान अन्तर्गत सञ्चालित 'मध्यपहाडी मकै प्रवर्द्धन कार्यक्रम' र 'सुन्तला पकेट क्षेत्र निरन्तरता कार्यक्रम' मार्फत गाउँपालिकाका ६ वटा कृषक समूहमा आबद्ध १ सय २० जनाभन्दा बढी कृषकहरूलाई व्यावसायिक बनाउने उद्देश्यले

उन्नत बीउ, बेर्ना, विषादीका साथै आधुनिक कृषि उपकरण तथा औजारहरू उपलब्ध गराई प्रविधि हस्तान्तरण गरिएको छ।

२८. **कृषि फार्म तथा समूहहरूको अभिलेखीकरण:** गाउँपालिका भित्र सञ्चालित कृषि गतिविधिहरूलाई व्यवस्थित, योजनाबद्ध र व्यावसायिक बनाउने उद्देश्यका साथ कृषि विकास शाखाको आधिकारिक अभिलेखमा हालसम्म कुल ३ सय १४ वटा व्यावसायिक कृषि फार्म तथा कृषक समूहहरू दर्ता एवं सूचीकृत भएका छन्।
२९. **उत्पादन संकलन तथा बजार व्यवस्थापन:** स्थानीय कृषकहरूले उत्पादन गरेका कृषि उपजहरूलाई सुरक्षित रूपमा भण्डारण गरी बजारमा उचित मूल्य दिलाउने उद्देश्यले गाउँपालिकामा १ वटा कोल्ड चेम्बर (शीतभण्डार) निर्माण कार्य सम्पन्न भई हाल सञ्चालनमा ल्याउने अन्तिम चरणमा रहेको छ।
३०. **महामारीजन्य रोग नियन्त्रण तथा खोप सेवा:** पशुधनको सुरक्षा र महामारीजन्य रोगबाट हुने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यले गाउँपालिका भित्रका कृषकहरूले पालेका कुल १६ हजार ५ सय वटा भेडाबाखाहरूलाई घातक पी.पी.आर. (PPR) रोग विरुद्धको खोप सेवा सफलतापूर्वक उपलब्ध गराइएको छ।
३१. **पशु स्वास्थ्य सुधार तथा औषधि वितरण:** झिमरुक गाउँपालिका भित्र व्यावसायिक तथा परम्परागत पशुपालन गरिरहेका कुल १ हजार २३ जना कृषकहरूलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी पशु र पक्षीमा लाग्ने विभिन्न रोगहरूको उपचार तथा रोकथामका लागि आवश्यक पर्ने ६८ प्रकारका उन्नत पशु-पक्षी औषधिहरू निःशुल्क रूपमा वितरण गरिएको छ।
३२. **भकारो तथा खोर सुधार अनुदान कार्यक्रम:** कृषि तथा लघु उद्योग प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत परम्परागत पशुपालनलाई आधुनिकीकरण र व्यावसायिक बनाउने उद्देश्यले गाउँपालिकाका ९ जना कृषकहरूलाई प्राविधिक सहयोगसहित आर्थिक अनुदान उपलब्ध गराई 'भकारो सुधार' तथा 'खोर सुधार' कार्यक्रम सफलतापूर्वक सम्पन्न गरिएको छ।
३३. **राष्ट्रिय रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम:** यस कार्यक्रम अन्तर्गत गाउँपालिका भित्रका बेरोजगार सूचीमा रहेका १ हजार ८ सय ९९ मध्ये १ सय २० जना बेरोजगार व्यक्ती हरूलाई न्यूनतम १०० दिनको रोजगारी उपलब्ध गराई स्थानीय सडक मर्मत र गोरेटो बाटो निर्माणमा परिचालन गरिएको छ। यसै वर्ष ९० जनालाई श्रम स्वीकृतिका लागि सहजीकरण गरिएको छ।
३४. **स्थानीय उद्योग, सीप र उद्यमशीलता विकास:** स्थानीय स्तरमा उपलब्ध कच्चा पदार्थको सदुपयोग गर्दै महिलाहरूलाई आर्थिक रूपमा आत्मनिर्भर र उद्यमी बनाउने उद्देश्यका साथ, गाउँपालिकाको घरेलु तथा साना उद्योग प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत ४० जना महिलाहरूलाई लुगा धुने सरफ र नुहाउने/कपडा धुने साबुन बनाउने व्यावहारिक तथा प्रविधिमूलक सीप विकास तालिम प्रदान गरिएको छ; जसले गर्दा महिलाहरूले घरमै बसीबसी लघु उद्यम सुरु गरी आयआर्जन गर्न सक्ने र बजारमा स्थानीय उत्पादनको प्रवर्द्धन भई स्वरोजगारीका अवसरहरू सृजना हुने विश्वास लिइएको छ।

३५. ऐतिहासिक तथा धार्मिक पर्यटन क्षेत्रको प्रवर्द्धन: झिमरुक गाउँपालिकाभित्र रहेका पहिचान गरिएका तथा पुराना ऐतिहासिक, धार्मिक र प्राकृतिक पर्यटकीय स्थलहरूको जगेर्ना गर्दै आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक आकर्षित गर्नका लागि लक्षित क्षेत्रहरूको संरक्षण, सौन्दर्यीकरण र आवश्यक भौतिक पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरू भइरहेका छन्।

५. वन, वातावरण, विपद् व्यवस्थापन

३६. वन, वातावरण र जलाधार संरक्षण: झिमरुक गाउँपालिकामा वन, वातावरण र जलाधार संरक्षणका क्षेत्रमा केही सीमित प्रयासहरू भए तापनि, बजेट र जनशक्तिको कमीले गर्दा वातावरण क्षेत्रले न्यून प्राथमिकता पाउनुका साथै उचित फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न नसकिएको र पहिरो नियन्त्रण एवं भू-संरक्षणका लागि उपयोगी मानिने जैविक इन्जिनियरिङ (बायो-इन्जिनियरिङ) प्रविधि पूर्ण रूपमा लागू गर्न नसकिएकाले यस क्षेत्रमा अझै धेरै काम गर्न बाँकी नै रहेको छ।

३७. विपद् व्यवस्थापन, उद्धार तथा राहत: बाढी, पहिरो/आगलागी बाट प्रभावित भएका १० परिवारलाई गाउँपालिकाले तत्काल राहत स्वरूप नगद विपद् व्यवस्थापन कोष मा भएको रकम बाट रु. २ लाख २ सय ७० जोखिम न्यूनीकरणमा वितरण भएको छ।

६. सुशासन, संस्थागत विकास तथा न्याय र कानून,

३८. स्थानीय शासन कार्यसम्पादन स्वमूल्याङ्कन प्रणाली (LGPASS): स्थानीय शासन कार्यसम्पादन स्वमूल्याङ्कन प्रणाली (LGPASS) प्रणालीमा गत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा ७५.३ अङ्क प्राप्त भएकोमा, चालु वर्षमा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली चुस्त बनाएर, समयमै बजेट योजना कार्यान्वयन गरेर र आर्थिक पारदर्शिता बढाएर सोभन्दा अझ बढी अङ्क हासिल गर्ने लक्ष्यका साथ स्थानीय शासनका सम्पूर्ण कार्यहरू तीव्रताका साथ अघि बढाइएको छ।

३९. पारदर्शिता र नागरिक सुनुवाइ: सुशासनका लागि गुनासो सुन्ने र सूचना अधिकारीको व्यवस्था गरिएको छ। सार्वजनिक महत्त्वका सूचना प्रत्येक ३/३ महिनामा सार्वजनिक गर्ने तथा नियमित सार्वजनिक सुनुवाइ गरी प्राप्त सुझावहरू कार्यान्वयन गर्ने गरिएको छ।

४०. बैठकहरू: यस अवधिमा २ वटा गाउँसभा, १४ वटा कार्यपालिका बैठक, १४ वटा कर्मचारी बैठक, २ वटा विपद् व्यवस्थापन समिति बैठक र अन्य १७ वटा गरी जम्मा ४९ वटा बैठकहरू सम्पन्न भएका छन्।

४१. व्यवसाय दर्ता: यस आ.व.मा 'घ' वर्गको इजाजतपत्र नवीकरण ३० तथा नयाँ प्राइभेट फर्म/संस्था/व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण जम्मा १ सय २५ वटा भएका छन्।

४२. संस्थागत क्षमता विकास र सुशासन: पारदर्शिता र उत्तरदायित्व सुनिश्चित गर्न गाउँपालिका र आठै वटा वडा कार्यालयहरूमा नागरिक बडापत्र स्थापना गर्नुका साथै गाउँपालिका स्तरमा दुई

पटक र वडा तहमा एक/एक पटक सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम आयोजना गरी नागरिकका सुझावहरू संकलन तथा कार्यान्वयन गरिएको छ।

४३. **न्यायिक समितिको कार्यसम्पादन:** न्यायिक समितिमा दर्ता भएका कुल ३८ वटा उजुरी तथा निवेदनहरूमध्ये ३१ वटाको सुनुवाइ भई सफल रूपमा किनारा लगाइएको छ (जसमा १५ वटा मेलमिलाप, ९ वटा निर्णय सिफारिस र ७ वटा तामेली गरिएका छन्)।

४४. **कानुनी शिक्षा क्याम्पस तथा सामुदायिक विद्यालयका जम्मा ८ सय ५० जना विद्यार्थी र शिक्षकहरूलाई कानुनी शिक्षासम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम प्रदान गरिएको छ।**

४५. **सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना तर्फ-** यस आर्थिक वर्षको समीक्षा अवधिसम्म ३ हजार ४ सय ३४ जना नागरिकले सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गरेका छन् भने जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाइँसराइ र सम्बन्धविच्छेद सम्बन्धी १ हजार ४ सय ७२ वटा व्यक्तिगत घटना दर्ता भएका छन्।

सभाध्यक्षज्यू,

हाम्रो भौगोलिक अवस्थिति, सिमित उपलब्ध स्रोत साधन र आन्तरिक क्षमताको सीमाभित्र रहेर जनताका असिमित अपेक्षाहरू पूरा गर्ने क्रममा हामीले बहुआयामिक चुनौतीहरूको सामना गर्नुपरिरहेको छ। चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा हामीले भोगेका समस्या तथा चुनौतीहरू र तिनको समाधानका लागि चालिएका कदमहरू यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु।

क) समस्या तथा चुनौतीहरू

१. **परम्परागत कृषि प्रणाली:** किसानहरू अझै पनि निर्वाहमुखी खेतीपातीमा निर्भर रहनु, उन्नत प्रविधिको प्रयोग कम हुनु र खेतीयोग्य जमिन बाँझो रहने क्रम बढ्नु।
२. **बजार र मूल्यको सुनिश्चितता नहुनु:** किसानले उचित मूल्य नपाउनु तथा उत्पादित कृषि उपज (तरकारी, दूध, फलफूल) भण्डारणका लागि व्यवस्थित कोल्ड स्टोर र संकलन केन्द्रको अभाव हुनु।
३. **पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचारप्रसार कमी:** झिमरुकका ऐतिहासिक, धार्मिक तथा प्राकृतिक स्थलहरूको पहिचान भए पनि आवश्यक पर्यटकीय पूर्वाधारको अभावमा पर्यटक भित्र्याउन नसकिनु।
४. **कमजोर सडक गुणस्तर र दिगोपन:** भौगोलिक विकटताका कारण खनिएका ग्रामीण सडकहरू वर्षायाममा पहिरोका कारण अवरुद्ध हुनु र हिउँदमा मात्र चल्ने मौसमी प्रकृतिका हुनु।
५. **खानेपानी आयोजनामा प्राविधिक जटिलता:** गाउँपालिकामा विभिन्न बस्तीहरूमा पानीका मुहान सुक्दै जाँदा लिफ्टिङ प्रविधि प्रयोग गर्नुपर्ने, जसले गर्दा बढी लागत र विद्युतीकरणको समस्या हुनु।
६. **अधुरा र क्रमागत योजनाहरूको चाप तथा बजेट छरिनु:** चालु वर्षमा आवश्यकता भन्दा बढी साना तथा टुक्रे योजनाहरू छनोट भएका कारण विनियोजित बजेट प्रभावकारी रूपमा केन्द्रित हुन नसकी छरिएको छ, जसले गर्दा धेरै आयोजनाहरू अझै सम्म अधुरै रहन गई आगामी आर्थिक वर्षमा समेत पुराना र क्रमागत योजनाहरू फर्स्यौट गर्नुपर्ने अतिरिक्त आर्थिक र प्रशासनिक चाप बढेको छ।

७. सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी संख्या घट्नु: जङ्गली जनावरले किसानलाई सताउदा बसाइँसराइ तिब्र हुनु र जन्मदर घट्नुका कारण ग्रामीण क्षेत्रका विद्यालयमा विद्यार्थी संख्या न्यून हुनु र सोही अनुसार शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्न कठिन हुनु।
८. स्वास्थ्य सेवामा विशेषज्ञ जनशक्तिको अभाव: गाउँपालिका अन्तर्गतका कुल ८ वटा स्वास्थ्य चौकीहरूमध्ये हाल २ वटामा मात्र ल्याब सेवा उपलब्ध रहेको, ६ वटामा ल्याब सेवा पुर्‍याउन नसकिएको र हाल १ वटा स्वास्थ्य चौकीमा मात्र डाक्टरको व्यवस्था गर्न सकिएकाले, आगामी दिनमा सबै स्वास्थ्य चौकीहरूमा नियमित स्वास्थ्य सेवा र ल्याब सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने दक्ष प्राविधिक, विशेषज्ञ र सरकारी दरबन्दीका स्वास्थ्यकर्मीहरूको व्यवस्थापन गर्ने कार्यमा अझै ठूलो चुनौती र अभाव रहेको छ।
९. मनसुनजन्य विपद् (बाढी र पहिरो): अधिकांस भिरालो जमसतका कारण वर्षायाममा संवेदनशील स्थानहरूमा जाने पहिरोले प्रत्येक वर्ष सडक पूर्वाधारको ठूलो क्षति गर्नु।
१०. जलवायु परिवर्तन र पानीका मुहान सुक्नु: जलवायु परिवर्तनको प्रत्यक्ष असरका कारण परम्परागत खानेपानी र सिँचाइका मुहानहरू सुख्खा खडेरीमा सुक्दै जानु।
११. पुँजीगत खर्चको कमजोर दर: उपभोक्ता समितिहरूमा प्राविधिक ज्ञानको कमी र आर्थिक वर्षको अन्तिम महिना (असार) मा मात्र काम गर्ने परिपाटीले विकासको गुणस्तर खस्कनु।
१२. कर्मचारी दरबन्दी रिक्तता: प्राविधिक र प्रशासनिक क्षेत्रमा स्थायी कर्मचारीको अभाव हुँदा योजनाहरूको समयमै नापजाँच, अनुगमन र प्रशासनिक कार्य सम्पादनमा ढिलाइ हुनु।
१३. राजस्वको सीमित स्रोत: गाउँपालिकाको आफ्नो आन्तरिक आम्दानीका स्रोतहरू (जस्तै: स्थानीय कर, शुल्क र दस्तुर) अत्यन्तै साधुरो र सीमित भएकाले आफ्नो क्षेत्रको विकास निर्माण र प्रशासनिक खर्च धान्न समेत पर्याप्त नहुँदा, पालिकाले स्वास्थ्य, शिक्षा र पूर्वाधार जस्ता आधारभूत आवश्यकताका योजनाहरू सञ्चालन गर्नका लागि अझै पनि सङ्घीय र प्रादेशिक सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान र राजस्व बाँडफाँडमा नै पूर्ण रूपमा निर्भर रहनु परेको छ।

सभाध्यक्षज्यू,

चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा यस झिमरुक गाउँपालिकाले अवलम्बन गरेको नीति वमोजिम योजना तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गर्दा माथि पहिचान गरेका समस्या तथा चुनौतीहरू लाई समाधान गर्न चालिएका कदमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

ख) समाधानका लागि गरिएका प्रयासहरू

१४. शीतभण्डार र हाटबजार पूर्वाधार: स्थानीय कृषकहरूले उत्पादन गरेका आलु, तरकारी तथा फलफूल जस्ता अमूल्य कृषि उपजहरूलाई कुहिएर जानबाट जोगाउन र बजारमा उचित मूल्य नपाउँदासम्म सुरक्षित रूपमा भण्डारण गरी राख्नका लागि १ वटा आधुनिक शीतभण्डार (कोल्ड स्टोर) को निर्माण कार्य पूर्ण रूपमा सम्पन्न भई हाल सञ्चालनको अन्तिम चरणमा रहेको छ; साथै कृषकहरूले

आफना उत्पादनहरू सिधै उपभोक्तामाझ पुऱ्याई उचित मूल्य प्राप्त गर्न सकून् भन्ने उद्देश्यले १ वटा मुख्य व्यापारिक स्थानमा मच्छी मा हाटबजार केन्द्रको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गरिएको छ जसले स्थानीय कृषि व्यापार र आर्थिक गतिविधिलाई ठूलो टेवा पुऱ्याउनेछ।

१५. **सडक स्तरउन्नति-** गाउँपालिका भित्रका दुर्गम बस्तीहरूलाई मुख्य सडक सञ्जालसँग जोड्न र आवतजावतलाई सुरक्षित एवं सहज बनाउनका लागि रणनीतिक महत्वका ग्रामीण सडकहरूको ढ्याक खोल्ने, स्तरोन्नति (ग्रेड सुधार र मोड व्यवस्थापन), मोडहरूमा सोलिड गर्ने, नाली निर्माण तथा सडक ढलान र कालोपत्रे गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाइएको छ; जसले गर्दा नागरिकहरूलाई बाह्रै महिना यातायात सेवा उपलब्ध हुनुका साथै स्थानीय कृषि उपजलाई बजारसम्म पुऱ्याउन र बिरामीहरूलाई समयमै अस्पतालसम्म पुऱ्याउन ठूलो सहयोग पुगेको छ।
१६. **अधुरा योजनालाई-** प्राथमिकताविगतका आर्थिक वर्षहरूमा प्राविधिक जटिलता, बजेटको अभाव वा अन्य विविध कारणहरूले गर्दा अलपत्र परेका र समयमै सम्पन्न हुन नसकेका अधुरा तथा क्रमागत योजनाहरूलाई चालु वर्षको विकास कार्यक्रममा विशेष प्राथमिकताका साथ आवधिक बजेट विनियोजन गरी तीव्र गतिमा निर्माण कार्य अघि बढाएर यसै वर्षभित्र पूर्ण रूपमा सम्पन्न गरिएको छ; जसले गर्दा जनताको करबाट लगानी भएको राज्यकोषको सम्भावित दुरुपयोग जोगिनुका साथै विकासको प्रतिफल स्थानीय नागरिकले तत्कालै उपभोग गर्न पाएका छन्।
१७. **प्रकोप तथा विपद् व्यवस्थापन कोष र राहत पालिकामा रु. २७ लाख ५८ हजार १ सय १९ को विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरी बाढी, पहिरो तथा आगलागीबाट प्रभावित १० परिवारलाई नगद रु. २ लाख २ सय ७५ बराबरको राहत वितरण गरिएको छ।**
१८. **कार्यतालिका र करार जनशक्ति परिचालन:** साउन/भदौदेखि नै योजना सम्झौता गर्ने नीति लिइएको छ भने रिक्त प्राविधिक पदमा करार सेवामार्फत प्राविधिक जनशक्तीहरू नियुक्त गरी कार्यसम्पादन चुस्त बनाइएको छ।
१९. **ई-गभर्नेन्स र प्रविधिको प्रयोग:** ८ वटै वडामा अनलाइन घटना दर्ता, नागरीकता सिफारीस शतप्रतिशत लागू गरिएको छ भने ८ वटै वडामा 'अनलाइन राजस्व भुक्तानी प्रणाली' सुरु गरी सुशासन सुनिश्चित गरिएको छ।
२०. **न्यायिक र सामाजिक उत्तरदायित्व:** न्यायिक समिति मार्फत ३८ मध्ये ३१ वटा स्थानीय विवाद किनारा लगाई टुङ्ग्याइएको छ भने पारदर्शिताका लागि वडातहसम्म सार्वजनिक सुनुवाइ अनिवार्य गरिएको छ।

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू, सदस्यज्यूहरू,

झिम्रुक गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को विषय क्षेत्रगत विनियोजन अन्तर्गत आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, भौतिक पूर्वाधार निर्माण, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, र संस्थागत विकास तथा सुशासन र न्याय सम्पादन जस्ता मुख्य स्तम्भहरूलाई प्राथमिकता दिँदै, स्थानीय स्रोत-साधनको अधिकतम परिचालन र दिगो विकासको लक्ष्य हासिल गर्ने गरी सन्तुलित रूपमा बजेट तथा संक्षिप्त कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गरिएको छ।

१. आर्थिक विकास क्षेत्र

आर्थिक विकास विना दिगो र सन्तुलित विकास सम्भव छैन भन्ने कुरालाई मध्यनजर गर्दै कृषि, पशुपन्छी, पर्यटन, सिंचाइ लगायतका क्षेत्रमा प्राथमिकताका साथ बजेट विनियोजन गरिएको छ । आर्थिक विकासका मुख्य क्षेत्र कृषि, उद्योग, पशुपन्छी विकास, पर्यटन, सिंचाइ लगायतका क्षेत्रमा रु ३ करोड ०६ लाख ४३ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१.१. कृषि तथा पशुपन्छी विकास

१. कफी, मकै, आलु पकेट विकास कार्यक्रम विउ-वेर्ना ५०% अनुदानमा खरिद तथा वितरण गर्ने लगायतका कार्यक्रमका लागि रु. १५ लाख ७० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२. भकारो सुधार तथा भौसि प्रवर्द्धन कार्यक्रमका लागि रु. १० लाख ९० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

३. उत्पादित कृषि उपजको बजारीकरणको लागि निर्माणाधिन कृषि हाटबजार केन्द्र स्तरउन्नतीको लागि रु. २० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

४. अनौपचारिक क्षेत्रका श्रमिक र स्वरोजगार रहेका व्यक्तिहरुलाई सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा आवद्ध गरी कृषक पेन्सन कार्यक्रमको लागि रु. १ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

५. पशुपन्छीको औषधि खरिद, आन्तरिक तथा बाह्य परजीवी नियन्त्रण, ल्याब र सेवा केन्द्र तथा भेटेरिनरी डिस्पेन्सरी स्थापना लगायतका पशु विकास र माहामारी रोग नियन्त्रण कार्यक्रमका लागि रु. १८ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

६. धान गहुँ बालिको उन्नत विउ उपयोगमा अनुदान कार्यक्रमको लागि रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

७. आकस्मिक वाली संरक्षण कार्यक्रम, च्याउको विउ खरिद वितरण, तरकारिको विउ खरिद वितरण तथा रैथाने वाली प्रवर्द्धनको लागि रु.१२ लाख १५ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

८. समग्रमा कृषि तथा पशुपन्छी क्षेत्रमा रु १ करोड २३ लाख ९९ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

श्रम तथा रोजगार

१. उत्पादन र उद्यमशीलता मार्फत रोजगारी सिर्जना तथा न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूति सीप विकास उद्यमशीलता प्रवर्द्धन र पुनः एकीकरण सम्बन्धी क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न रु २० लाख ९४ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२. बेरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरूको तथ्यांक संकलन श्रमबजारको मागअनुरूप सिप विकास तथा उद्यमशीलता कार्यक्रमको लागि रु ४ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३. समग्रमा रोजगार सिप तथा उद्यमशीलता केन्द्रको लागि रु २५ लाख ७० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

घरेलु, साना उद्योग तथा उद्यम विकास

१. घरेलु, साना तथा मझौला उद्योगको संरक्षणका लागि नवप्रवर्तनमा आधारित व्यवसाय अनुदान र अचार, साबुन, कुसन, बाँसको मुढा, अगरवत्ती, चप्पल तथा मैनवत्ती बनाउने जस्ता सीपमूलक तालिम कार्यक्रमका लागि रु. ३१ लाख ३० हजार विनियोजन गरिएको छ ।

पर्यटन विकास

१. आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक प्रवर्द्धन गर्न जोड दिने नीति अनुरूप पर्यटकिय क्षेत्रको विकास गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सहकारी

१. झिमरुक गाउँपालिकाभित्र स्थापना भई सञ्चालनमा आएका सहकारीहरूको वित्तिय पहुँच विस्तार, सामाजिक र आर्थिक सशक्तिकरण र उत्पादशिल क्षेत्रमा सहकारी संस्थालाई परिचालन गर्न आवश्यक अनुगमन, नियमन गरी सहकारी क्षेत्रको क्षमता विकास तथा सहकारी क्षेत्रको पूर्वाधार निर्माणको लागि ७ लाख ९९ हजार रकम विनियोजन गरेको छु ।

जलस्रोत र सिँचाई

कृषि तथा बेमौसमी खेतीका लागि सिँचाई सुविधा पुर्‍याउन विभिन्न ४८ वटा साना तथा ठूला योजनाहरू (सिँचाई कुलो र पोखरी निर्माण) सञ्चालन गर्न रु. १ करोड १२ लाख ९५ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

भुमी व्यवस्था

नदी नियन्त्रण, तटबन्ध निर्माण र घर, खेत तथा बस्तीको जोखिम न्यूनीकरण गरी भूमि संरक्षण गर्न रु. २१ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू, सदस्यज्यूहरू,

अब म सामाजिक विकासतर्फ विनियोजित **३९ करोड ८७ लाख ४२ हजार ५७** रुपैया बजेटमार्फत गाउँपालिकाभित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर सुधार, भौतिक पूर्वाधार विकास र प्रविधिमैत्री शिक्षण, स्वास्थ्य संस्थाहरूको सुदृढीकरण, औषधि तथा उपकरणको सहज उपलब्धता, सुरक्षित खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता अभियान, एवं महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, र विपन्न वर्गको क्षमता विकास तथा सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रमहरूलाई एकीकृत रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

शिक्षा, युवा तथा खेलकुद

१. झिमरुक -५ मच्छीमा रहेको गौमुखी क्याम्पसमा अध्ययन गर्ने सम्पूर्ण विद्यार्थीहरूलाई निशुल्क अध्ययन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु । साथै गाउँपालिकाका सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयहरूमा शिक्षक अभावको समस्या समाधान गरी शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न शिक्षक व्यवस्थापनका लागि रु ३ करोड ८० लाख ६९ हजार ७ सय ७ रुपैया बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२. कक्षा १ देखि ८ सम्म लागू भइसकेको स्थानीय पाठ्यक्रम 'हाम्रो झिमरुक' लाई निरन्तरता दिन रु. ७ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

३. युवा तथा खेलकुद संग सम्बन्धित समसामयिक कार्यक्रम व्यवस्थापन तथा खेलकुद प्रतियोगिताहरू संचालन गर्न रु १३ लाख २४ हजार ८ सय ५० बजेट विनियोजन गरेको छु ।

४. मैनाके खेल मैदान निर्माणका लागि विनियोजित रु. २५ लाख बजेटमार्फत स्थानीय स्तरमा खेलकुदको विकास, युवा प्रतिभा पहिचान र प्रवर्द्धनका लागि खेल मैदानको स्तरोन्नति, घेरावेरा, र आवश्यक खेल पूर्वाधारहरूको निर्माण कार्यलाई तीव्रताका साथ अगाडि बढाइनेछु ।

५. झिमरुक गाउँपालिकाका विपन्न वर्गका विद्यार्थीहरूलाई प्राविधिकधारतर्फ कृषि तथा पशु विज्ञान अध्ययनका लागि छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउन रु २ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु । यस अघि छात्रवृत्ति प्राप्त गरि अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थीहरूलाई निरन्तरता दिएको छु ।

६. झिमरुक गाउँपालिकाका सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरू महिनावारीको समयमा समेत स्वास्थ्य सावधानीका साथ सिकाइ सहजीकरणमा सक्रिय सहभागिता बृद्धि गर्नका लागि निशुल्क स्यानेटरी प्याड उपलब्ध गराउन रु १० लाख ६५ हजार रकमको व्यवस्था गरेको छु । त्यस्तै विद्यालय छात्राहरूको महिनावारी स्वच्छता सुनिश्चितता गरि पूर्ण महिनावारी स्वच्छता गाउँपालिका घोषणा अभियान सम्पन्न गर्न रु ६ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

७ झिमरुक गाउँपालिका विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माणको लागि रु ३० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

८. झिमरुक गाउँपालिकाको शैक्षिक पूर्वाधारको विकास, शैक्षिक जनशक्ति व्यवस्थापन तथा क्षमता अभिवृद्धि सिकाइ सहजिकरणमा नविनतम विधि र प्रविधिको प्रयोग गरी गुणस्तरीय र जिवननोपयोगी शिक्षाको सुनिश्चितताका लागि शिक्षा,

युवा तथा खेलकुद क्षेत्रमा जम्मा रु २५ करोड ७९ लाख ०८ हजार ५७ रुपैया बजेट विनियोजन गरेको छु। जुन कुल बजेटको ४१.४८ प्रतिशत हो।

स्वास्थ्य तथा पोषण

१. ६० वर्ष भन्दामाथिका ज्येष्ठ नागरिकहरु र महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुलाई नि-शुल्क आखाँ उपचारका लागि प्रस्तावित नरेन्द्र गायत्री आँखा अस्पताल विजुवारमा आ.व.२०७६/७७ देखि उपचारको व्यवस्था मिलाईएकोमा आ.व २०८३/८४ मा पनि सो सुविधा उपलब्ध गराउन रु ८ लाख बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
२. आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाका लागि सूचीकृत गरिएका अत्यावश्यक निशुल्क औषधी वितरणका लागि रु. २९ लाख ६५ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३. नागरीक आरोग्य केन्द्रलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन तथा व्यवस्थापन रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
४. झिमरुक गाउँपालिकाभित्र सुचिकृत स्वास्थ्य संस्थाहरु र जिल्ला अस्पतालमा प्रसुति सेवा लिन जाँदा र फर्कँदा लाग्ने यातायात खर्चमा नेपाल सरकारले दिएको यातायात खर्च सुविधामा थप रकम उपलब्ध गराउन रु ८ लाख बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
५. झिमरुक गाउँपालिका वडा न ५ ढाँडमा निर्माणाधिन १५ शैयाको अस्पताल भवन निर्माणको लागि ४ करोड ४८ लाख वजेट विनियोजन गरेको छु ।
६. झिमरुक गाउँपालिकाभित्र रहेका एच आइ भि संक्रमितहरुको लागि पोषण स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउने र विभेद न्यूनीकरण सम्बन्धि अभिमुखिकरण कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
७. बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम मार्फत सुनौलो हजार दिनका आमा र वच्चा र किशोरीहरुलाई केन्द्रमा राखि पोषण कार्यक्रम संचालनको लागि रु २४ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
८. झिमरुक गाउँपालिकामा रहेका महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयम सेविकालाई प्रोत्साहन क्षमता अभिवृद्धीको लागि रु २४ लाख ६० हजार रुपैया बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
९. म स्वास्थ्य मेरो समुदाय स्वास्थ्य घरटोलमा स्वास्थ्य पर्वद्वन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
१०. झिमरुक गाउँपालिकाभित्रका आधारभूत स्वास्थ्य संस्थाहरुको गुणस्तर सुधारका लागि विनियोजित रु. १ करोड ४० लाख बजेटमार्फत गाउँपालिका मातहतका स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा अत्याधुनिक चिकित्सा उपकरण, प्रयोगशाला (ल्याब) को सुदृढीकरण, आवश्यक औषधी तथा शैया (बेड) खरिद एवं स्वास्थ्य चौकीहरुको भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नति गरी आम नागरिकलाई स्थानीय स्तरमै गुणस्तरीय र भरपर्दो स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गरिनेछ ।
११. स्वास्थ्य संस्था पूर्वाधार निर्माण तथा खोप क्लिनिक भवन निर्माण आयोजनाका लागि रु २२ लाख विनियोजन गरेको छु ।
१२. समग्रमा स्वास्थ्य तथा पोषणको क्षेत्रमा रु ११ करोड १६ लाख ०८ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

खानेपानी तथा सरसफाई

१. जनताको स्वास्थ्यसँग प्रत्यक्ष जोडिएको खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रको क्षमता र भौतिक पूर्वाधार विकास, पानि शुद्धिकरण, एन वास अध्यावधिक लगाएत ३८ वटा योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. ९९ लाख ७० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२. झिमरुक गा पा ८ वटा वडाका सम्पूर्ण खा पा मर्मतको लागी आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

भाषा तथा संस्कृति

१. झिमरुक गाउँपालिकाभित्रका विभिन्न मठ-मन्दिरहरूको निर्माण तथा मर्मत-सम्भार गर्न र यहाँका परम्परागत धार्मिक तथा सांस्कृतिक कार्यक्रमहरूको संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि रु. ४५ लाख ५१ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

१. आर्थिक, सामाजिक र शैक्षिक रूपमा पछाडि परेका महिला, दलित, आदिवासी, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिक लगायतका लक्षित वर्ग तथा समुदायको उत्थानका लागि विभिन्न प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न रु. १९ लाख ३० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२. असहाय विपन्न ४५ वर्ष माथिका एकल महिलाहरूको सामाजिक सुरक्षा भत्ता उपलब्ध गराउन रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३. सामाजिक सुरक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्तालाई व्यवस्थित गर्नको लागि ८ वटा वडाका स्थानीय पञ्जिकाधिकारीलाई सामाजिक सुक्षा तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गरेको छु । साथै बैङ्क सँगको समन्वयमा ६ वटा वडाका बस्तिस्तरमा नै गएर सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

४. गरिव विपन्न महिला तथा लक्षित वर्गको विभिन्न वस्तीमा उद्यमशिलता र सिप विकास तालिम संचालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

समग्रमा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरणको लागि रु ७० लाख ३० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू, सदस्यज्यूहरू,

अब म भौतिक पूर्वाधारको विकास विना अन्य क्षेत्रले गति लिन नसक्ने कुरालाई मध्यनजर गर्दै यातायात पूर्वाधार, भवन, आवास, सहरी विकास र ऊर्जा क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी कुल रु. ८ करोड ७० लाख ४७ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

यातायात पूर्वाधार

१. यातायात पूर्वाधार अन्तर्गत सडकहरु निर्माण/मर्मत/स्तरउन्नती, घोरेटो/गोरेटो बाटाहरु निर्माण/ मर्मत/ स्तरउन्नती, झोलुङ्गेपुल निर्माणका लागि रु ६ करोड ३३ लाख ३७ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२. बागदुला — बतासेडाँडा —मच्छी —लामासेरा झिमरुक गा पा पहुँच मार्ग अन्तर्गत बतासेडाँडा मच्छी सडक कालोपत्र लाई लाई आ व २०८३/८४ मा गाउँपालिकाको पहुँच मार्ग भित्रको मापदण्डमा रहि स्तरउन्नती गर्न बहुवर्षीय आयोजनाको रूपमा ९ करोड लागत अनुमान गरिएकोमा आ.व. २०८३/८४ को लागि रु १ करोड ८४ लाख ३० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३. बागदुला- बतासेडाँडा- मच्छी- लामासेरा झिमरुक गा.पा. पहुँच मार्ग अन्तर्गतको 'घुम्नेठाटी ज्यामुर खोला मच्छी खण्ड कालोपत्रे' योजनालाई आव २०८३/८४ देखि २०८५/८६ सम्ममा सम्पन्न गर्ने गरी बहुवर्षीय आयोजनाका रूपमा अघि बढाउन चालु आर्थिक वर्षका लागि रु. १ करोड ४३ लाख २० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

४. झिमरुक रिङ्गरोड कालोपत्रे योजनालाई आ.व २०८३/८४ मा रु. १ करोड २५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

५. विभिन्न क्षेत्रहरुसँग झिमरुक गाउँपालिकाबाट पूर्वाधार क्षेत्रमा म्याचिङ्ग गरी साझेदारी विकासका क्रियाकलाप अगाडी बढाउने नीति अनुरूप म्याचिङ्ग फन्डको लागि रु ६० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

भवन आवास तथा सहरी विकास

१. भवन आवास तथा सहरी विकासको लागि आ व २०८३/८४ को लागि २ करोड ३७ लाख १० हजार बजेट विनियोजन गरको छु ।

२. नागरीकहरुको सुरक्षित आवासको हकलाई मध्यनजर गर्दै पराल र खरको छाना भएका घर परिवारलाई जस्तापाताको छानामुनी ल्याउने गरि सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमको लागि रु १८ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३. झिमरुक गाउँपालिका वडा न. २ मा वडा कार्यालय भवन निर्माणको लागि रु ४० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

४. गाउँपालिकाबाट निर्माण हुने संरचनाहरु अपाङ्गमैत्री बनाइने छु ।

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू, सदस्यज्यूहरु,

अव म सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्रतर्फ प्रस्तावित कार्यक्रम तथा बजेटमार्फत गाउँपालिकाको प्रशासनिक कार्यप्रणालीलाई प्रविधिमैत्री, पारदर्शी र जवाफदेही बनाउन विद्युतीय सुशासनको प्रवर्द्धन, कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरुको क्षमता विकास, सार्वजनिक सुनुवाइ तथा परीक्षणमार्फत नागरिक निगरानी अभिवृद्धि, र लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरण एवं विपद् व्यवस्थापन जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयहरुलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछु ।

सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र

शासन प्रणाली, प्रशासकीय सुशासन, वित्तीय सुशासन, कानून तथा न्याय, बातावरण तथा जलवायु, मानव संसाधन विकास, श्रम तथा रोजगारी र विपद् व्यवस्थापन समेतका क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखी बजेट विनियोजन गरेको छु । यस क्षेत्रका लागि कुल रु १ करोड ६२ लाख ४३ हजार ४ सय ४३ रुपैया रकम विनियोजन गरेको छु ।

शासन प्रणाली

झिमरुक गाउँपालिका र जनता विचको सम्बन्ध र गाउँपालिकाले गरेका प्रतिवद्धतालाई जनता समक्ष प्रत्याभूत गराउने नीति अनुरूप सेवा प्रवाह सम्बन्धि सार्वजनिक सुनुवाइ, घुम्टि शिविर कार्यक्रम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली निर्माण, विभिन्न सचेतनामूलक कार्यक्रम तथा क्षमता विकास लगायतका कार्यक्रमको लागि रु २२ लाख ८० हजार विनियोजन गरेको छु ।

१. झिमरुक गाउँपालिका भित्रका वडा कार्यालय र स्वास्थ्य संस्थाका लागि व्याक्अप जडान र र वातानुकूल प्रविधि खरिद तथा जडानको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२. राष्ट्र सेवक कर्मचारीको मनोबल उच्च राखी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन संघीय सरकारले वृद्धी गरे बमोजिम हुने गरि, तलव वृद्धि गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

कानून तथा न्याय

१. गाउँपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्र पर्ने उजुरी /निवेदन सम्बन्धि न्यायीक निरूपण गर्न तथा कानूनी शिक्षा पहुँच अभिवृद्धी गर्न विभिन्न कार्यक्रमको लागि रु ७ लाख ५० हजार रकम विनियोजन गरेको छु ।

बन बातावरण जलवायु तथा विपद्

१. फोहोमैला व्यवस्थापनक र सचेतनामूलक कार्यक्रम लागि रु ५ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२. विपद् कोषमा रकम अभाव हुन नदिन रु १५ लाख बजेट व्यवस्था गरेको छु । जस्बाट विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि पूर्व तयारी प्रतिकार्य तथा समग्र विपद्जन्य प्रकोपबाट गाउँपालिकाबासीलाई सुरक्षित गर्न उद्धार, राहत र पुनर्स्थापनाको जिम्मेवारी बहन गर्न विपद् सम्बन्धि सचेतनामूलक तालिम संचालन तथा विपद् व्यवस्थापन जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन हुनेछन ।
३. गाउँपालिका स्तरीय आपत्कालिन केन्द्र व्यवस्थापन गर्नको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४. विपद् प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्नको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
५. समग्रमा वन बातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनमा रु ३० लाख ९० हजार विनियोजन गरेको छु ।

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू, सदस्यज्यूहरु

अब म आ.व. २०८२/०८३ को राजस्व तथा स्रोत परिचालन सम्बन्धमा प्रस्ताव गरिएका व्यवस्थाहरूको विषयमा सम्मानित सभालाई जानकारी गराउन चाहन्छु ।

१. नेपालको संविधानको अनुसूची ८ बमोजिम स्थानीय तहलाई प्राप्त एकल अधिकार तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले दिएको वित्तीय अधिकार क्षेत्र भित्र स्थानीय सरकारले लगाउन पाउने कर, सेवा शुल्क, दस्तुर तथा अन्य विविध आय संकलनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु ।

२. कर संकलनका लागी गाउँपालिकाका विभिन्न ठाउँहरूमा घुम्टि शिविरहरू संचालन गर्ने, असल करदातालाई सम्मान गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

३. महिला, अपाङ्ग भएका व्यक्ति र दलित समुदायको व्यक्तिहरूलाई प्राइभेट फर्म दर्ता शुल्कमा २५ प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था मिलाएको छु ।

गाउँसभाका अध्यक्षज्यू, सदस्यज्यूहरू,

अब म माथिका क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि बजेट विनियोजन र स्रोत व्यवस्थापनको अनुमान प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

अनुमानीत व्यय र स्रोत व्यवस्थापन

आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न रु ६२ करोड १७ लाख हजार ५ सय रकम विनियोजन गरेको छु । कुल विनियोजित रकम मध्ये चालु खर्च तर्फ रु ४२ करोड २० लाख ९१ हजार र पूँजिगत खर्च तर्फ १९ करोड ९६ लाख ४० हजार ५ सय रहेको छ ।

आ.व.२०८३/८४को लागि अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्ने स्रोतहरूको संक्षिप्त विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

सि.न	विवरण	रकम रु
१	नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान	
क	वित्तीय समानिकरण	१० करोड ३२ लाख
ख	सर्शत अनुदान-चालु	२४ करोड ७८ लाख
ग	सर्शत अनुदान- पुजिगत	६८ लाख
घ	समपुरक अनुदान	२ करोड २९ लाख
ङ	विशेष अनुदान	१ करोड ४० लाख
	नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान	३९ करोड ४७ लाख
२	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान	
क	वित्तीय समानिकरण	६९ लाख ७६ हजार
ख	सर्शत अनुदान- चालु	१५ लाख
ग	सर्शत अनुदान- पुजिगत	७४ लाख ५० हजार

घ	समपुरक अनुदान पुँजिगत	७५ लाख
ङ	विशेष अनुदा पुँजिगत	२२ लाख
	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान	१ करोड ४५ लाख ३८ हजार
३	प्रदेश सरकारको राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त अनुदान	९६ लाख ९० हजार
४	नेपाल सरकारबाट राजस्व बाँडफाँड (रोयल्टी समेत) वापत प्राप्त रकम	९ करोड ७२ लाख ०३ हजार
५	स्थानीय राजस्व बाँडफाँड	३० लाख
६	आन्तरिक आम्दानी	९२ लाख
७	बैंक मौज्दात	८ करोड २३ लाख १२ हजार ५ सय रुपैया
	कुल जम्मा आय रकम	६२ करोड १७ लाख ३१ हजार ५ सय

बजेटलाई निम्नानुसारका विषयगत क्षेत्रहरूमा रकम विनियोजन गरिएको छ ।

क्र.सं	विषयगत क्षेत्र	रकम	प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	३ करोड ०६ लाख ४३ हजार	४.९१ प्रतिशत
२	सामाजिक विकास	३९ करोड ८७ लाख ४२ हजार ५७	६४.१४ प्रतिशत
३	पूर्वाधार विकास	८ करोड ७० लाख ४७ हजार	१४ प्रतिशत
४	सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धीत क्षेत्र	१ करोड ६२ लाख ४३ हजार ४ सय ४३	२.६२ प्रतिशत
५	संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह	८ करोड ९० लाख ५६ हजार	१४.३३ प्रतिशत
६२ करोड १७ लाख ३१ हजार ५ सय			१०० प्रतिशत

सभाध्यक्ष ज्यू

चालु आर्थिक वर्षको यो जग र सिकाइले हामीलाई आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेटलाई थप व्यावहारिक, परिणाममुखी र झिमरुकबासीको समृद्धि चाहना अनुकूल बनाउन ठोस दिशा निर्देश गरेको छ ।

आदरणीय गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,

अन्त्यमा, यो बजेट तथा कार्यक्रम केवल तथ्याङ्कको पुलिन्दा मात्र होइन, यो झिमरुक गाउँपालिकाका सम्पूर्ण जनसमुदायको समृद्धिको सपना र हाम्रो प्रतिबद्धताको मार्गचित्र हो । सीमित स्रोत साधनका बाबजुद हामीले लिएको "हाम्रो झिमरुक, राम्रो झिमरुक" को संकल्प पूरा गर्न सरोकारवाला सम्पूर्ण राजनीतिक दल, कर्मचारी, बुद्धिजीवी, पत्रकार, नागरिक समाज र आम जनसमुदायबाट विगतमा जस्तै आगामी दिनमा पनि पूर्ण सहयोग प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु ।

यो बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न अहोरात्र खटिनुहुने गाउँ कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरू, वडा अध्यक्षज्यूहरू, विषयगत समितिका पदाधिकारीहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसहित सम्पूर्ण कर्मचारी संयन्त्रप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दै आ.व. २०८३/८४ को यो बजेट वक्तव्य यस सम्मानित गाउँसभामा स्वीकृतिका लागि पेस गर्दछु। धन्यवाद।
जय झिमरुक।

प्रमोद पोखरेल
उपाध्यक्ष तथा संयोजक
बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति
झिमरुक गाउँपालिका प्यूठान
मिति २०८३/०३/१०